KULLEĠĠ SANT' INJAZJU
SKOLA SEKONDARJA TAS-SUBIEN TAL-ĦANDAQ
EŻAMIJIET TA' NOFS IS-SENA 2014

ROTTA 1

Ir-Raba' Sena *(Rotta 1)* **Il-Malti** **Ħin : Sagħtejn**

Isem: ______________________________ Klassi: __________

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA

Skema ta'Marki.

Mistoqsija	A	B	Ċ	D1	D2	E1	E2	Total
Marki	12	36	10	10	10	6	16	100
Marki tal-istudent								

Kummenti.

____

____

____

____

____

____

____

A. Silta għall-qari	(12-il marka)

Il-Ġonna tal-Floriana

Għalina t-tfal tal-Floriana, il-Mall kien qisu tagħna bi dritt naturali. Il-kavallieri sekli qabel kienu bnewh eżatt għalina. Kien, wara kollox il-post fejn huma kienu jilagħbu l-logħba tagħhom, il-'maglio'. Kien iħaddar is-sena kollha, l-iżjed minħabba s-siġar kbar. Il-boganvilla u l-istefanotis, il-liedna u ħafna ħaxix ieħor li ma nafx x'jismu; kollox kien festa ta' ħdura. Filgħaxija kien jimtela namrati, iżda tul il-jum kien ikun mimli familji Maltin, jew qraba tal-Ingliżi tas-Servizzi.

Mill-Argotti ma stajniex nittawlu sew għal fuq il-Ġnien tal-Ġeneral. Il-ġnien kien jaqa' taħt idejn l-Universita` u l-pubbliku ma kienx jitħalla jidħol fih. Il-Ġnien ta' Sammiżun ma kienx għalina; kien barra minn triqtna, ftit 'il bogħod. Mela minn kemm ġonna jdawru lill-inħawi fejn twelidna u trabbejna, il-Mall u l-Argotti biss kienu miftuħin għalina u dan kien biżżejjed.

Anki fl-Argotti kien hemm il-fjuri li ma jinxfux, iżda hemmhekk kollox kien fl-idejn għaqlin tal-ġardinar ta' dak iż-żmien. Kienu fjuri sofistikati ifuħu u jinxfu. Għallinqas hekk konna naħsbu, ladarba l-Argotti kien u baqa' ġnien li jingħalaq. Ma jdumx ma jgħaddi ż-żmien u tibda titgħallem li d-dinja hi mimlija varjeta`, anki jekk mhux kollha togħġbok.

1. Agħżel it-tweġiba t-tajba billi tagħmel sing taħtha : (4)

i. Fil-Mall il-Kavallieri kienu jilagħbu (l-boganvilla, l-istefanotis, il-maglio)

ii. In-nies tas-servizzi kienu jmorru l-Mall (filgħodu, filgħaxija, bil-lejl)

iii. Il-Ġnien tal-Ġeneral kien f' idejn (il-kavallieri, l-universita`, in-nies tas-servizzi)

iv. Fil-Floriana kien hemm (żewġ, ħafna, tliet) ġonna.

2. Sib mis-silta l-kliem li jonqos : (4)

i. Il-kittieb kien joqgħod il-__________________ .

ii. Filgħaxija il-Mall kien jimtela bin-________________ .

iii. Il-Ġnien ta' _________________ kien 'l bogħod mid-dar tal-awtur.

iv. Fil-ġnien tal-Argotti kien hemm ħafna fjuri_________________ .

3. Wieġeb f'sentenza sħiħa : (4)

i. Semmi tliet tipi ta' siġar li wieħed kien isib fil-Mall .

____

ii. Lejn liema ġnien kien jittawwal mill-Argotti ?

____

iii. F'liema ġonna kien imur jilgħab l-awtur ?

____

iv. Min kien jieħu ħsieb il-ġnien tal-Argotti ?

____

B. Lingwa	**(36 marka)**

1. Erġa ikteb din is-silta bil-punteġġjatura meħtieġa. (6)

darba smajt lil missieri jgħid dawn fjuri koroh ma fihom grazzja ta' xejn jien ma qbiltx miegħu u għedtlu li lili kienu jogħġbuni

____

____

____

2. Oħroġ verb mill-għeruq li ġejjin : (4)

ħ-s-b	Ħaseb
s-l-f	
m-w-t	
r-f-għ	
s-f-r	
ġ-r-j	
l-għ-b	
ħ-r-b-t	
b-n-d-l	

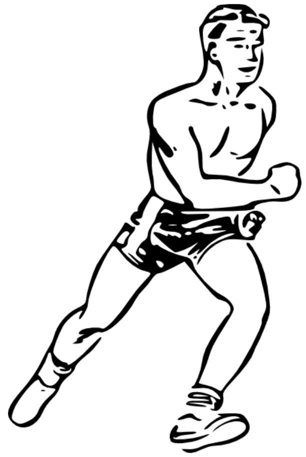

3. Oħroġ nom minn dawn il-verbi : (4)

seraq	Serqa
gideb	
qaleb	
ħolom	
siker	
ħalaq	
mexa	
għam	
qarben	

4. Ikteb mistoqsija għal kull tweġiba. (8)

i. ____

Mhux se mmur il-Belt għax ma niflaħx.

ii. ____

Għax idejjaqt nisma' l-istess diski.

iii. ____

Il-ġimgħa d-dieħla sejjer jumejn Għawdex.

iv. ____

Għall-ħabta tas-sebgħa ta' filgħaxija.

5. Imla l-vojt bi kliem flok numri. (8)

i. Fil-ġnien kien hemm ___________(7) siġriet tal-ħarrub, imma _________ (4) minnhom kienu vera żgħar.
ii. L-Għargħar ġiet iddikjarata bħala s-siġra nazzjonali fl-_____________ (1992).
iii. Kien hemm ______________ (3) subien u ______________ (4) ibniet.
iv. Għawdex għandu popolazzjoni ta' _____________ (30,000) ruħ.
v. Nhar ta' Ħadd nqum xid-_________________ (8.50) ta' filgħodu.
vi. Fil-klassi konna _______________ (19) student.

6. Imla l-vojt bil-kliem tal-kaxxa : (6)

i. Se jkun _____________ ħafna li Savior jgħaddi mill-eżami minħabba li falla ħafna skola.
ii. L-avukat xtaq ikellimni ___________ , għax ma riedx li kulħadd ikun jaf x'kien inqala'.
iii. Dak it-tifel weġġa' _____________ meta waqa' t-taraġ.
iv. Dawn is-somom huma ______________ ġodda għalina.
v. Illum mhux _____________________ ssib fejn toqgħod.
vi. Paul qed jieħu ħsieb lil missieru _______________________ .

totalment, faċli, kontinwament, privatament, diffiċli, serjament.

Ċ Malti Prattiku	**(10 marki)**

Imla l-vojt bil-kelma t-tajba mill-kaxxa ħalli tkompli din in-nota bijografika.

Mikiel Anton Vassalli twieled f' _____________ aktar minn mitejn sena ilu. Fl-iskola kien bravu, tant li siefer l-_____________ biex ikompli jistudja t-Taljan, l-Għarbi u l-Latin. Meta ġie lura Malta rnexxielu joħroġ t-tliet ___________ li xtaq. Lil Vassalli ma kinux jogħġbuh il-

________________ u meta ġieh il-waqt ma ddejjaq xejn jiġġieled kontrihom. Meta qabduh tefgħuh fil-_____________ tar-Rikażli, imma wara ftit ħarbilhom. Meta Malta għaddiet taħt il-Franċiżi ġie lura Malta u ______________ qal li Vassalli kien l-aktar Malti għaref. Meta ġew l-Ingliżi tefgħuh il-ħabs u wara eżiljawh għax ħasbuh ________ . Meta ġie lura Malta bis-saħħa ta' ħabib Ingliż laħaq ________________ tal-Malti fl-________________. Vassalli rnexxielu jikteb ħafna kotba u jippubblikahom bis-saħħa ta' xi ____________Ingliżi. Miet fl-1929 u ndifen fiċ-Ċimiterju tal-Ingliżi f' Sammiżun.

Universita`, Kavallieri, professur, Italja, Napuljun, Ħaż-Zebbuġ, spjun, kotba, ħabs, ħbieb.

D.Letteratura (20 marka)

Poeżija 10 marki

Katrin tal-Imdina ta' Dwardu Cachia

"Isimgħu dil-ġrajja,
U żommu b' tifkira
Il-għors ta'żewġ għonja
Mill-aktar tal-gżira.
Nofs Malta bi ħġarha,
Biex tara 'l Katrina
Ittejjeġ mal-ħakem,
Tmur bikri l-Imdina.

Bir-rassa minn kmieni
Miżgħud kollox kien,
Fejn rasek iddaħħal
Ma fadal imkien;
Id-dar hi maħnuqa,
Bħal bajda mimlija
Imżejna bil-ħxejjex
Għall-għors imħejjija.

1.Wieġeb :

i. X' kienet l-okkażjoni li tissemma fil-bidu ta' din il-poeżija?
____ (1)

ii. Skont il-poeżija lil min iżżewġet Katrina?
____ (1)

iii. Biex kienet imżejna d-dar ta' Katrina ?
____ (2)

iv. Xi tfisser "id-dar hi maħnuqa, bħal bajda mimlija?
____ (2)

v. Għalfejn il-festa tat-tieġ sfrattat fin-nofs?
____ (2)

vi. Xi ġralu l-ħakem fl-aħħar tal-poeżija?
____ (2)

B. Proza 10 marki

"Il-Koranta" ta' Oliver Friggieri

i. Il-Koranta kienet tmur kuljum _____________ u tpoġġi fl-istess post.
ii. Kellha devozzjoni lejn San ______________ u kuljum kienet titolbu isibilha raġel li jħobbha .
iii. Meta tgħaddi mit-triq it-tfal kienu jimxu warajha u jgħajtu _____________ .
iv. In-nies daħħlu f' rashom li l-Koranta ma kienet se ____________ qatt.
v. Darba tfaċċa Indri il-______________ li ndunat li kien ir-raġel mibgħut minn San Ġużepp.

vi. Kienet tnewwillu xi kikkra __________u tieħu pjaċir meta jirringrazzjaha.

vii. Dakinhar tat-tieġ in-nies ħarġu fit-triq u bdew _____________ .

viii. ____________ qalilha biex ma toħroġx mill-karozza.

ix. Iż-żwieġ sar fuq artal qadim fis-_____________ .

x. Indri qalilha li kien __________ ħafna.

E.Kitba ta'sentenzi/paragrafi	**(22 marka)**

1. Qiegħed in-numri 2 sa 6 ħdejn il-paragrafi ħalli tkompli t-tagħrif dwar l-Istorja tal-Avjazzjoni. (6)

Il-ħolma tiegħu kienet li jkun jista' jtir fil-għoli bħalma naqraw fil-mitoloġija.	
Fi Franza fis-seklu 18 ivvintaw il-ballun tal-ajru.	
Il-bniedem minn dejjem xtaq li jaħkem is-sema kif kien ħakem il-baħar.	1
L-aħwa Wright bnew l-ewwel gliders tagħhom fl-1900.	
Fis-sitt seklu jidher li ċ-Ċiniżi kienu diġa rabtu bniedem ma' tajra kbira.	
Kien il-Franċiż Giffard li fl-1852 tajjar l-ewwel ballun li stajt tiddereġih.	

U

2. Fuq karta separata ikteb madwar 200 kelma dwar wieħed minn dawn. Il-kliem fil-parentesi jista' jgħinek : (16)

   i. L-isports. (saħħa tal-ġisem u tal-moħħ; iżommna 'l bogħod mill-mard u mill-vizzji)
   ii. L-Internet; mezz ta' tagħlim jew ħela ta' ħin? (għalfejn jintuża fl-iskejjel, fl-industrija, fil-lukandi u fl-uffiċċji?)

SKEMA Ta’ MARKI Malti Form 4 Rotta 1

Mistoqsija	Marka	Tweġiba	Kummenti Oħra
1i	1	Il-maglio	
ii	1	filgħodu	
iii	1	universita`	
iv	1	ħafna	
2i	1	Floriana	
ii	1	namrati	
iii	1	Sanmiżun	
iv	1	sofistikati	
3i	1	l-istefanotis, il-boganvilla u l-liedna	
ii	1	Għal fuq il-Ġnien tal-Ġeneral	
iii	1	Fil-Mall u l-Argotti	
iv	1	Il-ġardinar	
B1	6	Darba smajt lil missieri jgħid : “Dawn fjuri koroh ma fihom grazzja ta’ xejn”. Jien ma qbiltx miegħu u għedtlu li lili kienu jogħġbuni.	
	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	silef miet refa’ siefer ġera lagħab ħarbat bandal	
B2	1/2 1/2 1/2	gidba qalba ħolma	

	1/2 1/2 1/2 1/2 1/2	sakra ħolqien mixja għawma tqarbin	
B3i	1	Għalfejn mhux sejjer il-Belt ?	Aċċetta tweġibiet simili
ii	1	Għalfejn tfejt ir-radju ?	Aċċetta tweġibiet simili
iii	1	Fejn sejjer il-Ġimgħa d-dieħla ?	Aċċetta tweġibiet simili
iv	1	X'ħin se tiltaqgħu illejla ?	Aċċetta tweġibiet simili
B4i	1	seba', erbgħa	
ii	1	elf disa' mija tnejn u disgħin	
iii	1	tliet, erbat	
iv	1	tletin elf	
v	1	disgħa nieqes għaxra	
vi	1	dsatax-il	
B5i	1	diffiċli	
ii	1	privatament	
iii	1	serjament	
iv	1	totalment	
v	1	faċli	
vi	1	kontinwament	
Ċ	10	Ħaż-Żebbuġ, Italja, kotba, Kavallieri, ħabs, Napuljun, spjun professur, universita`, ħbieb.	
D1	1	It-tieġ ta' Katrin.	
2	1	Lill-Ħakem.	
3	2	Imżejna bil-ħxejjex	
4	2	Hemm ħafna nies	Aċċetta tweġibiet simili
5	2	Dan minħabba li ġew għal Ħakem	

		biex jeħduh għall-ġlied.	
6	2	Il-ħakem inqatel.	
D	1	il-knisja	
ii	1	Ġużepp	
iii	1	koranta	
iv	1	tiżżewweġ	
v	1	landier	
vi	1	kafe`	
vii	1	jinsulentawha/ jgħajruha	
viii	1	xufier	
ix	1	sagristija	
x	1	iħobbha	
E1	6	5, 3, 1, 6, 2, 4.	
E2		Ara skema tal-marki	